

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО
Економічний факультет
"18" червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Спеціальність С1 Економіка та міжнародні економічні відносини

Освітня програма Економіка підприємства

Факультет Економічний

Розробник: Віра ДОДОНОВА доктор філософських наук, професор, професор кафедри
філософії та міжнародної комунікації

Київ - 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Філософія належить до циклу фундаментальних дисциплін, вивчення якої є важливим чинником духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної культури студентської молоді, усвідомлення ними свого місця і ролі в суспільстві; визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблеми людського буття і насамперед питань: хто є людина, як їй жити, на що орієнтуватися в нових умовах, як долати перешкоди на шляху до мети. Вивчення дисципліни пов'язане зі знаннями інших гуманітарних дисциплін, особливо з політологією, соціологією, історією України, економічною теорією тощо. Знання дисципліни "Філософія" є методологічною основою вивчення не тільки гуманітарних та суспільно-політичних, а й природничих та технічних дисциплін.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	С1 Економіка та міжнародні економічні відносини
Освітня програма	Економіка підприємства
Факультет/ННІ	Економічний

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15 год.	6 год.
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	15 год.	6 год.
Самостійна робота	60 год.	78 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	-
Форма контролю	Екзамен	Екзамен

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: засвоєння студентами досягнень світової філософської думки, вдосконалення відповідно до цього культури їх мислення, формування самосвідомості, світоглядних орієнтацій, опанування загально-методологічним компонентом пізнавальної діяльності.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Філософія» (за їх наявності) ОК11 Основи фахової підготовки та комунікації державною мовою

Набуття компетентностей

ЗК2 — Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільства та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 — Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК3 — Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

Програмні результати навчання

ПРН1 — Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПРН15 — Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Історія світової філософії												
Тема 1. Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві.	2	-	-	2	5	9	2	-	-	2	10	14
Тема 2. Німецька класична філософія	2	-	-	2	5	9	-	-	-	-	10	10
Тема 3. Сучасні філософські течії.	2	-	-	2	10	14	-	-	-	-	10	10
Тема 4. Філософська думка України.	2	-	-	2	10	14	-	-	-	-	10	10
Разом за модулем 1	8	0	0	8	30	46	2	0	0	2	40	44
Модуль 2. Онтологія. Гносеологія. Соціальна філософія.												
Тема 1. Філософське розуміння світу: проблема свідомості в філософії.	2	-	-	2	5	9	2	-	-	2	10	14
Тема 2. Сутність і структура пізнавального процесу.	2	-	-	2	5	9	-	-	-	-	10	10
Тема 3. Суспільство як соціальна система.	2	-	-	2	10	14	-	-	-	-	10	10
Тема 4. Проблема людини в філософії.	1	-	-	1	10	12	2	-	-	2	8	12
Разом за модулем 2	7	0	0	7	30	44	4	0	0	4	38	46
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	15	0	0	15	60	90	6	0	0	6	78	90

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві.	2
2	Тема 2. Німецька класична філософія	2
3	Тема 3. Сучасні філософські течії.	2
4	Тема 4. Філософська думка України.	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
5	Тема 5. Філософське розуміння світу: проблема свідомості в філософії.	2
6	Тема 6. Сутність і структура пізнавального процесу.	2
7	Тема 7. Суспільство як соціальна система.	2
8	Тема 8. Проблема людини в філософії.	1
Всього годин		15

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві.	2
2	Німецька класична філософія	2
3	Сучасні філософські течії.	2
4	Філософська думка України.	2
5	Філософське розуміння світу: проблема свідомості в філософії.	2
6	Сутність і структура пізнавального процесу.	2
7	Суспільство як соціальна система.	2
8	Проблема людини в філософії.	1
Всього годин		15

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві	5
2	Німецька класична філософія	5
3	. Сучасні філософські течії.	10
4	Філософська думка України.	10
5	Філософське розуміння світу: проблема свідомості в філософії.	5
6	Сутність і структура пізнавального процесу	5
7	Суспільство як соціальна система	10
8	Проблема людини в філософії	10
Всього годин		60

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне або письмове опитування
- Есе
- Співбесіда
- Рейтингова оцінка / самооцінювання
- Презентація проекту
- Тестування
- Контрольна робота

Методи навчання:

- кейс-метод
- метод перевернутого класу, змішаного навчання
- метод мозкового штурму
- метод перевернутого класу, змішаного навчання

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Історія світової філософії		
Практична робота. Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві	ПРН 15. Вивчення історії світової філософії, основних течій та їх впливу на сучасність. Знати основні етапи розвитку філософської думки, визначальні філософські ідеї та постаті. Вміти аналізувати філософські концепції та критично оцінювати їх значення. Використовувати історико-філософські джерела, критично мислити та формулювати власні висновки.	20
Практична робота. Німецька класична філософія		10
Практична робота. Сучасні філософські течії		10

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Практична робота. Філософська думка України		10
Практична робота. Сучасна українська філософія		20
Модульна контрольна. Історія світової філософії		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Онтологія. Гносеологія. Соціальна філософія.		
Практична робота. Філософське розуміння світу: проблема свідомості	ПРН 15. Вивчення основних напрямків філософії, зокрема онтології, гносеології та соціальної філософії. Знати ключові поняття та проблеми цих галузей, їх історичний розвиток. Вміти аналізувати філософські концепції, застосовувати логічний та критичний підхід до досліджень. Використовувати філософські методи для аналізу соціальних явищ та пізнавальних процесів.	20
Практична робота. Сутність і структура пізнавального процесу		10
Практична робота. Суспільство як соціальна система		10
Практична робота. Проблема людини в філософії		10
Самостійна робота. Соціально - філософські студії		20
Модульна контрольна. Онтологія. Гносеологія. Соціальна філософія.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - [:https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=276](https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=276));

-Додонова В.І. Філософія: Методичні рекомендації. Для студентів спеціальності 051«Економіка», ОП «Економіка підприємства». К.: НУБіП України, 2024. 58 с.;

Рекомендовані джерела інформації

1. Бертран Рассел Історія західної філософії Б. Рассел;(пер.з англ. Ю Лісняка, П. Таращука) Харків: Фоліо, 2023. 380 с.
2. Ворбертон Найджел Коротка історія філософії/ Н.Ворбертон; пер. з англ. Анна Марховська. Київ: Наш формат, 2023. 217с.
3. Воронкова В.Г. Філософія цифрової людини і цифрового суспільства: теорія і практика/ В.Г. Воронкова, В.О. Нікітенко; М-во освіти і науки України, Запор.нац. ун-т, Навч.-наук. інс-т ім Ю.М. Потебні. Львів, 2022. 459 с.
4. Додонова В. Філософія історії епохи постмодернізму. // Філософія історії. Енциклопедичний словник-довідник / за заг. ред. В.О.Огнев'юка; редкол.: В.О. Огнев'юк (голова), О.С. Александрова,Р.О. Додонов, Ю.В. Омельченко. К.: Київський університет іменіБ. Грінченка, 2023. С. 339-340.

5. Додонова В.І. Українці за кордоном: ідентифікаційні практики українських переселенців. *Українознавство* 1 (98) 2026 с. 129-142 [https://doi.org/10.17721/2413-7065.1\(98\).2026.356138](https://doi.org/10.17721/2413-7065.1(98).2026.356138)
6. Kolinko, M., Dodonova, V., Binkivska, K., Lukovenko, I., Suprun, A., Klymenko, H., Patlaichuk, O., & Pasko, K. (). Intercultural Communication: Practices of Sustainable Development and Overcoming Societal Crises. *European Journal of Sustainable Development* 2026. 15(1), P. 940-952. <https://doi.org/10.14207/ejsd.2026.v15n1p940>
7. Dodonova, V., Chekal, L., Kulenko, V., & Suprun, A. (2026). From Rationality to Rationalities: The Modern Epistemological Situation in Science and Culture. *Вісник гуманітарних наук*, (16). <https://h-visnyk.com.ua/index.php/home/article/view/431>
8. Vira Dodonova, Olena Aleksandrova, Kristina Binkivska & all. Dialogue Between Ukrainian and European Cultural Values as a Prerequisite for Ukraine's Sustainable Development: Faith and Fear Versus Stability and Chaos. *European Journal of Sustainable Development*. 2025. V. 14, № 3, p. 527-544. <https://ecsdev.org/ojs/index.php/ejsd/article/view/1861>
9. Dodonova, V. The Harmony between Ukrainian and European Values. *Skhid*. 2025. 7(3), 52–58. <https://skhid.kubg.edu.ua/article/view/339414>
0. К. Дерід, В. Додонова. Деніел Деннет – філософ у цифрову епоху: від еволюції свідомості до штучного інтелекту. *Грані. Науково-теоретичний альманах*. 2024. Том 27. № 3. С. 7-13. DOI: <https://doi.org/10.15421/172443>, <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/203>
1. Куцик П.О. Нооекономіка: «філософія серця» у практиці життя: (до 300-ліття з дня народж. Г.Сковороди) Куцик П.О., Шевчик Б.М., Шевчук В.О., Львів: Видавництво львівського торговельно-екон. ун-ту 2023. 302с.
2. Людина і суспільство: філософські, психологічні і політологічні виміри: в 3 кн. Львів. нац. ун-т ім. І.Франка; за ред. В.П.Мельника, - 2-е вид допов. Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2023.364с
3. Синиця А.С. Вступ до філософії штучного інтелекту: підручник/ А.Синиця, Львів. нац. ун-т ім. І.Франка, Львів ЛНУ ім. І.Франка, 2023. 290с.
4. Філософія: навч-метод. посібник / Шукалович А.М., Львів. Нац. Ун-т ім. І. Франка, Львів.: ЛНУ ім І. Франка, 2022.192 с.
5. Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади. (укр.). URL: <http://www.ae-lib.org.ua>
6. Електронна бібліотека НУБіП України. URL:<https://nubip.edu.ua/node/17325>
7. Сайт Українського філософського фонду URL: <http://www.philosophy.ua>
8. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.) URL: <http://www.psylib.kiev.ua>

9. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка URL: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>